

Villa Rivière

Elizabeth Edmondson bij Boekerij:

Villa Dante

Villa Rivièra

Het huis aan het meer

De tuinen van Landrake Hall

Elizabeth Edmondson

Villa Rivièra

Polly's leven staat volledig op zijn kop als een
oud schandaal uit het verleden haar heden en
toekomst op het spel dreigt te zetten

ISBN 978-90-599-0042-4
ISBN 978-94-023-0792-4 (e-book)
NUR 302

Oorspronkelijke titel: *The Art of Love*
Vertaling: Iris Bol en Marcel Rouwé
Omslagontwerp: Johannes Wiebel | punchdesign
Omslagbeeld: © Shutterstock
Zetwerk: Mat-Zet bv, Soest

© 2008 by A.E. Books Ltd.
© Nederlandse vertaling 2008 Meulenhoff Boekeryj bv, Amsterdam

Citaat Shakespeare hoofdstuk 19: *Elk wat wils*, vierde bedrijf, eerste toneel, vertaald door Dr. L.A.J. Burgersdijk, vierde druk, Leiden: Sijthoff's Uitg. Mij. Z.j.

Citaat Shakespeare hoofdstuk 48: *Hamlet, Prins van Denemarken*, eerste bedrijf, eerste toneel, *De werken van William Shakespeare*, zevende deel, vertaald door Dr. L.A.J. Burgersdijk, Leiden: E.J. Brill, 1887.

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

*Voor Rosie Buckman
Met liefde en dankbaarheid*

Deel 1

‘Als ik Polly Smith niet ben, wie ben ik dan wel?’

‘Dat is een heel diepzinnige vraag,’ zei Oliver Fraddon.

Ze stonden naast elkaar in een galerij van Somerset House, waar het Register van Geboortes, Huwelijken en Sterfgevallen van alle graafschappen van Engeland werd bewaard.

‘De wereld in het klein, zou je kunnen zeggen,’ ging Oliver verder, kijkend naar de planken die van de grond tot het plafond reikten en vol stonden met duizenden grote rode registers met daarin opgetekend de overgang van miljoenen levens. ‘Daar staan we allemaal in, gevangen, vereeuwigd. Boeken vol namen en identiteiten, van A tot Z, gewone en bijzondere mensen. We komen ter wereld, we trouwen, althans, sommigen van ons, en we gaan dood, en elke keer worden we hier ergens op een pagina vastgelegd. Wat een beangstigende gedachte.’

‘Zo beangstigend vind ik dat niet, waar het mij om gaat is dat ik niet tussen de mensen sta die hier vereeuwigd zijn,’ zei Polly.

‘Dat is waar. Laten we teruggaan naar de balie en de documentatie-engel om hulp vragen.’

Hij daalde als eerste de metalen wenteltrap af en waarschuwde Polly dat ze voorzichtig moest zijn. ‘Anders moeten we je nog bijschrijven in het sterfregister.’

De klerk die achter de lange hoofdbalie van hout stond had helemaal niets engelachtigs. Ze droeg een pince-nez aan een dun kettinkje en maakte een vermoeide indruk.

Oliver zei tegen haar: ‘Deze jongedame lijkt te zijn verdwenen.’

De vrouw keek Polly aan met bezorgde, dogrijze ogen en haar blik was vriendelijker dan haar samengeknepen mondje. ‘O, hemeltje. Kun je jezelf niet vinden? Sta je niet waar je hoort te staan? Je zei toch dat je Smith heette? Nou, er zijn heel wat Smiths, maar uiteindelijk ben jij maar één van die namen. Waar het om gaat is dat je de juiste informatie en het juiste adres hebt. Als we die hebben, moeten we je kunnen

vinden. Tenzij je een buitenlandse bent,' voegde ze eraan toe met een iets scherpere toon in haar stem.

'Zie ik er soms uit als een buitenlandse?' vroeg Polly verontwaardigd, niet omdat ze het erg vond om voor een buitenlandse te worden aangezien, maar omdat ze haar rechtmatige plaats wilde opeisen en hier in die grote, rode boeken een nummer wilde zijn tussen al haar medeburgers.

'Nee, maar als je ergens in het buitenland bent geboren, dan sta je niet in het hoofdregister, ook al ben je net zo Engels als meneer Grier daar of als ik. Dan sta je in het archief dat we ergens anders bewaren.'

'In de onderwereld misschien?' fluisterde Oliver in Polly's oor. 'Het hellevuurgedeelte waar duivelse klerken heen en weer snellen?'

'Daar is geen sprake van,' zei Polly. 'Ik ben op 1 mei 1908 geboren in Highgate. Bingley Street 11, een zijstraat van Archway. Mijn moeder woont daar nog altijd.'

'Alleen staat ze niet ingeschreven in het betreffende deel,' zei Oliver.

Polly zag dat de engel onder de indruk was van Oliver. Als zij in haar eentje voor de balie had gestaan, in haar oude regenjas en met haar wijnrode baret op, dan zou ze nu nog wachten tot de vrouw opkeek van haar kaartenbakken en papieren. Maar Oliver, die er op en top als een heer uitzag in zijn maatkostuum, had direct haar aandacht weten te trekken. Alleen door zijn aanwezigheid. Het was niet eerlijk. Maar wel handig, hield ze zichzelf voor. En zodra hij zijn mond had opengedaan, was zijn accent te horen geweest, dat er geen twijfel over liet bestaan dat hij een telg uit de betere kringen was, met het nonchalante gezag dat de Olivers van deze wereld kregen dankzij Eton en Oxford.

Dankzij hem was de vrouw met de pince-nez behulpzaam geweest. Ze liep met hen terug naar de rode boeken en vond het exemplaar waarin de inschrijving van Polly had moeten staan. 'Polly is een afkorting van Pauline,' zei ze tegen de vrouw, maar dat maakte geen enkel verschil. Op 1 mei was er geen vrouwelijke Smith, voorletter P, geboren in Bingley Street in Highgate, en ook niet eind april of halverwege mei. Op 2 mei was er een Thomas Smith geboren in Priory Gardens, maar dat was het dichtst wat in de buurt kwam.

De vrouw sloot het boek en Oliver nam het hoffelijk van haar aan om terug te zetten op de juiste plank.

'Je moet de correcte gegevens aan je ouders vragen,' zei de klerk. 'Als je bent geboren in een kraamkliniek op het platteland, dan sta je daar

misschien ingeschreven. Ik neem aan dat je vader je heeft aangegeven en hij realiseerde zich wellicht niet dat hij dat hoorde te doen in de plaats waar je woonde en niet in die waar je bent geboren. Vraag het hem maar.'

'Dat gaat niet, want hij is overleden.'

'In de oorlog?' vroeg de vrouw met een plotselinge en onverwachte vlag van medeleven. 'Wat naar. Maar je moeder weet het vast wel. Heeft zij trouwens het originele geboortebewijs niet?'

'Dat is een goede vraag,' zei Oliver nadat ze de grandeur van Somerset House hadden verlaten en de lawaaige, drukke Strand in stapten. 'Daarmee zouden al je problemen zijn opgelost.'

Polly grijnsde. 'In jouw landhuis is alles vast keurig geordend, maar ma is niet echt netjes wat papieren betreft. Die liggen allemaal in dozen, maar niet op volgorde, zodat je niks kunt terugvinden. Met muziek is ze zorgvuldig; als ze een muziekstuk zoekt, dan kan ze het altijd vinden. Met papieren is ze slordig en ik ben meer dan twintig jaar geleden geboren. Ik heb haar er natuurlijk wel naar gevraagd, maar ze werd helemaal zenuwachtig, op het paniekerige af, toen ik zei dat ik haar papieren wel zou bekijken. Daarom leek het me makkelijker om hier een kopie te halen. Voor een paspoort hebben ze het origineel toch niet nodig?'

'Een kopie van Somerset House stemt zelfs de meest kritische mensen tevreden,' zei Oliver. Hij trok haar naar de kant, weg van de voorbijgangers. 'En wat nu? Gaat de huwelijksreis niet door? O, nu ik eraan denk: je zult de bruiloft wel moeten afzeggen. Ik weet zeker dat je een geboortebewijs nodig hebt om te trouwen.'

'Het huwelijk wordt niet afgezegd, want er is nog geen datum geprikt. We hebben alleen besloten dat het in januari zal zijn.' Wat niet meer zo ver weg was. 'Roger heeft me gevraagd het paspoort te regelen zodat er geen oponthoud zou zijn. Hij regelt alles graag ruim van tevoren. En nu,' zei ze plotseling gedecideerd, 'moet ik een tram pakken om naar huis te gaan en mijn moeder te ondervragen.'

'Dan loop ik met je mee naar de tramhalte.'

Ze liepen door de Strand in de richting van Aldwych. Polly was in gedachten verzonken en Oliver keek naar haar. Voor hen landde een duif en vloog klapwiekend weer weg, en Polly's aandacht werd getrokken door de kleur en de vorm van de grijze vleugels. Grijs, maar zo veel verschillende tinten, van bijna wit tot dieppaars. En de energie van de

beweging, inspanning die versmolt met het soepele gemak van het vliegen.

Een grijze vogel op een grijze dag, maar in tegenstelling tot de duif had de grauwe hemel boven hen geen enkele kleurschakering, evenmin als vorm of energie. In de lucht hing een vage zwavelgeur die duidde op naderende mist; het was afgelopen met de frisse herfstdagen van oktober en de saaie mistroostigheid van een vochtig en koude november was neergedaald over Londen.

‘De donkere dagen geven me altijd een belabberd gevoel,’ zei Polly toen ze de weg overstaken. ‘Het grootste deel van de winter hunker ik naar de lente met z’n langere dagen. Ik voel me nooit echt gelukkig in de winter. Dat komt vast door de kou en de algehele somberheid.’

Polly en Oliver liepen de treden af naar het tramstation in Aldwych. Oliver pakte haar hand en drukte er een kus op, zoals zijn gewoonte was. Hij liep met haar mee naar de al gereedstaande tram en nam zijn hoed af toen ze instapte. Oliver droeg altijd breedgerande hoeden in zachtbruine en grijze tinten. Ze rende de trap op naar de bovenste verdieping en ging snel op een stoel bij het raam zitten voor een potige man met een bruin pak. Toen de tram ratelend wegreed en Kingsway insloeg, zag ze Oliver teruglopen naar Aldwych. Tussen de gehaaste mensen, hoofden gebogen, gezichten rood van de kou, gekleed in saaie jassen en pakken, viel hij op door zijn prachtig geklede gestalte, zijn hoed en zijn trage tred.

De tram dook onder de grond de Kingsway Tunnel in.

Aan de ene kant hield Polly van trams en aan de andere kant had ze er een hekel aan. Ze vond het geratel, gebonk en het rusteloze geslinger vervelend, maar het had ook iets troostends om te reizen in een voertuig dat zo doelbewust en strak over rails reed door de chaos van het drukke Londense verkeer. En deze tram, lijn 35, maakte deel uit van haar leven. Ze was er elke dag mee naar school en weer naar huis gegaan, en later, toen ze een beurs had gekregen voor de kunstacademie, was ze ermee naar de academie in hartje Londen gegaan.

De rit naar haar oude huis duurde drie kwartier, door de straten van Noord-Londen tot ze in Highgate waren. Zoals altijd stapte ze uit op Archway. Ze had geblinddoekt van de tramhalte naar haar huis kunnen lopen, sterker nog, ze was meer dan eens thuisgekomen in dichte mist, waarin ze in feite geblinddoekt was.

Polly hoopte dat hen niet zo’n afschuwelijk dichte mist te wachten

stond die in je keel bleef steken en die haar altijd ziek maakte en hoofdpijn bezorgde. Ze verafschuwde de dagen waarop het leek dat de zon niet opkwam en de geluiden van Londen – verkeer, stemmen, straatventers, klokken – gedempt klonken in de nevelige, giftige, groen-gele lucht.

Ze liep door Bingley Street naar nummer 11, duwde het hek open en liep het trapje naar de voordeur op. De deur was donkergroen geschilderd en er was een koperen klopper aan bevestigd in de vorm van een elfje. Uit het raam rechts van de voordeur hoorde ze de aarzelende klanken van een toonladder op de piano. Haar moeder had een leerling. Ze keek op haar horloge. Tien voor vijf, dus de les was waarschijnlijk over tien minuten afgelopen. De deur zat op de klink. Ze opende hem en deed hem zachtjes achter zich dicht. Binnen trok ze haar regenjas uit en zette haar baret af. Daarna wikkelde ze de wollen sjaal af en hing alles op de haak achter de deur. Ze liep door de gang naar de keuken, die warm was door de kachel die haar moeder in de winter altijd liet branden en zette een ketel met water op. Toen ze aan de geboende houten keukentafel ging zitten, krulden haar voeten zich als vanzelf om de poten van de stoel, zoals ze al hadden gedaan sinds ze een klein meisje was.

De keuken keek uit op hun kleine tuin, een voortdurende bron van ergernis voor de burens, wier keurige borders met struiken, vierkante gazonnetjes en kaarsrechte groentetuintjes op de volgens hen juiste tuiniersgeest wezen. De tuin was de enige plek waar de normaal zo beheerste Dora Smith zich roekelozer gedroeg. Ze had de tuin vol gezet met planten, niet in keurige rijen, maar meer zoals Polly graag een jungle fantaseerde. Alles stond dicht opeengepakt en tierde welig, en er stond niets kleins, behalve de zachte perken met viooltjes en de sneeuwkllokjes onder de overhangende takken van de heesters en struiken.

Maar geen enkele Londense tuin zag er uitnodigend uit in november. Ook deze bood een verlaten, einde-van-het-jaar aanblik. De hopen knisperende herfstbladeren waren verdwenen, slechts een paar zompige resten sierden nog de grond of probeerden zich vast te klampen aan de twijgjes van de bomen. De altijdgroene planten zorgden voor een beetje kleur en leven, maar zelfs zij hadden een grijze gloed, alsof de mistige lucht ook hen had beroerd.

Het water in de ketel kookte. Polly warmde de bruine theepot voor,

schepte er thee in, schonk het water op en zette de pot op het fornuis om te trekken. De deur van de voorkamer ging open: stemmen, uitwisseling van beleefdheidsfrases, de voordeur ging open en dicht en toen kwam Polly's moeder de keuken in.

'Ik hoorde je al binnenkomen,' zei ze. 'Je hebt thee gezet.'

'Heb je een leerling om vijf uur?'

'Nee. Eigenlijk hoort Sally Wright te komen, maar ze heeft een koutje en ze mag niet naar buiten in dit soort weer. Dat is maar goed ook, want als die kleine meid wel was gekomen, zou het een half uur van hoest, hoest, hoest gaan. Maar het is wel een muzikaal meisje,' voegde ze eraan toe omdat ze eerlijk wilde zijn. 'Om half zes komt de volgende leerling. Schenk jij de thee even in, Polly. Wil je een biscuitje?'

Polly pakte een biscuitje en knabbelde er afwezig aan. Ze wist even niet hoe ze het onderwerp van het geboortebewijs moest aanroeren.

Toen besloot ze de koe bij de hoorns te vatten omdat het geen zin had om om de hete brij heen te draaien. 'Ik ben vandaag naar Somerset House geweest om een kopie van mijn geboortebewijs te halen.'

Dora Smith zette haar kopje zo hard neer dat het schotelkje ervan rinkelde.

'Je bent toch niet nog steeds van plan om op huwelijksreis naar het buitenland te gaan?' vroeg ze. 'Dat raad ik je echt af, je loopt vast een of andere vreselijke ziekte op, het is daar niet erg schoon.'

'Hoe weet jij dat nou?' vroeg Polly nogal humeurig. 'Je hebt zelf gezegd dat je nog nooit in het buitenland bent geweest.'

Er volgde een stilte. 'Mijn... Ze zeggen dat iedereen die naar het buitenland gaat ziek wordt. En je spreekt niet eens een vreemde taal, of als je dat wel doet, dan heeft je lerares Frans dat nooit mogen ontdekken. Je rapportcijfers voor Frans waren altijd ontzettend slecht.'

'Roger spreekt Duits en Frans. Trouwens, al gaan we niet naar het buitenland, ik heb het geboortebewijs nodig om te trouwen. Dat heeft hij me verteld.'

'Ik begrijp echt niet waarom je op stel en sprong wilt trouwen. Roger is nog bezig zijn diploma te halen, en...'

'Hij heeft zijn diploma al.'

'Waarom moet hij dan nog meer examens afleggen?'

'Dat moet nou eenmaal als je arts in een ziekenhuis wilt worden.'

Polly had het gevoel dat er meer zat achter haar moeders tegenstrijdige gevoelens ten opzichte van Roger en haar verloving. Dora Smith

was een vrouw met twee verschillende persoonlijkheden. De persoon die Polly het best kende, was de verstandige, praktische vrouw die dezelfde opvattingen en meningen had als haar buren. Daarbij hoorde de overtuiging dat het de voornaamste taak van een jonge vrouw was om een degelijke, betrouwbare echtgenoot met een eerbaar beroep te vinden, om zich daarna met hem te settelen en een goede echtgenote en moeder te worden. Binnen dat conventionele concept was Roger een lot uit de loterij. Een arts was meer dan wat de dochter van Ted en Dora Smith had mogen verwachten. Hij was een vangst om over op te schepen tegen al haar vriendinnen, als Dora een opschepster was geweest, wat niet het geval was.

Maar Dora Smith had nog een andere kant, de kant die geschokt was geweest door Polly's vroege artistieke aanleg, die had geweigerd haar buitengewone gave te prijzen, maar die er bij haar dochter wel op had gehamerd dat ze haar kunst zo goed mogelijk moest beoefenen. 'Als je kunstenaar bent, dan moet je een goede opleiding krijgen, zodat je naar je beste kunnen werkt. Het is niet hetzelfde als een hobby hebben. Het ene is beroepsmatig, het ander amateuristisch.' En het was haar moeder geweest die heel duidelijk en onverwacht had gezegd: 'Als je met Roger trouwt, zal het licht uit je schilderwerk verdwijnen.'

Polly had kunnen zeggen dat het licht al uit haar schilderwerk was verdwenen, dus dat het weinig verschil zou maken, maar dat was iets wat ze aan niemand wilde bekennen.

'Kunnen we het nog even over het geboortebewijs hebben? Weet je zeker dat je het origineel niet kunt vinden? Ik begrijp niet hoe het weg kan zijn geraakt, je verliest toch niet zoiets belangrijks als een geboortebewijs?'

Dora Smith gaf geen antwoord, maar nam een slokje thee en haar blik dwaalde van Polly naar het raam. De klok tikte en het fornuis kraakte zoals gewoonlijk wanneer het afkoelde. Het kattenluik in de achterdeur klepperde en er kwam een grote cyperse kat binnen die Polly ongeïnteresseerd aankeek met zijn ronde, goudkleurige ogen. Hij zwaaide een keer met zijn gestreepte staart en liep weg om zijn etensschoteltje te bekijken.

Nog altijd zei Dora niks.

'Ik kom niet voor in het register in Somerset House,' hield Polly vol. 'Op die datum staat er in heel Highgate geen Pauline Smith ingeschreven. Ben ik ergens anders geboren? In een kraamkliniek misschien?'

Haar moeder slaakte een zucht en toen ze haar blik van het raam afwendde en haar weer aankeek, zag Polly dat haar ogen glansden van de tranen.

‘Sorry, ma, heb ik iets verkeerd gezegd?’

De woorden buitelden bijna over elkaar. ‘Je bent niet in Highgate geboren, maar in Parijs. Ik ben je geboortebewijs niet kwijtgeraakt, ik heb het verbrand.’

‘Verbrand?’ Polly kon haar oren niet geloven. ‘Verbrand? Waarom? Wanneer? Alleen om te voorkomen dat ik naar het buitenland ga? En hoe kan ik nou in Parijs zijn geboren? Je hebt zelf gezegd dat je nog nooit in Frankrijk bent geweest.’

‘Ik heb het verbrand toen je nog een baby was,’ zei Dora zuchtend. ‘O, hemel, waarom wil die nare man je toch meenemen naar het buitenland? Of überhaupt met je trouwen? Zodat alles wordt opgerakeld. Ik had gehoopt...’

‘Wat had je gehoopt?’ Polly kreeg een koud gevoel in haar maag. Parijs?

‘Als je echt een paspoort wilt hebben, heb je alle gegevens nodig. Ik schrijf ze wel voor je op.’

Polly keek naar haar moeder die opstond en naar de la liep waar ze stukjes papier bewaarde. Ze streek de achterkant van een envelop glad en schreef iets in haar duidelijk leesbare schuinschrift. Ze gaf de envelop aan Polly en ze liep naar de gootsteen.

Polly staaarde naar de elegant opgeschreven woorden.

‘Dit slaat nergens op,’ riep ze uit. ‘Wie is deze... Ik kan het niet eens uitspreken... Polyhymnia Tomkins?’

‘Dat is je echte naam,’ zei Dora. Ze leunde tegen de gootsteen en liet de kraan lopen, zodat Polly haar stem moest verheffen.

‘Tomkins? Ik heet Polly Smith. Hoe kan ik nou ooit Tomkins hebben geheten? En Polyhymnia? Dat is niet eens een echte naam.’

‘Ik ben je moeder niet,’ zei Dora. ‘En Ted Smith was je vader niet.’

In de tram op weg terug naar het centrum van Londen keek Polly voor zich uit zonder iets te zien; ze zag de mensen om zich heen niet, hoorde het gemopper over het weer van de twee vrouwen op het volgende bankje niet, ze hoorde de bel niet klingelen en ze voelde het geschud van de tram niet wanneer hij over een wissel reed. Ze was zich volledig onbewust van haar omgeving terwijl ze probeerde om alles te bevatten wat haar moeder – die toch niet haar moeder bleek te zijn – wat Dora Smith haar had verteld.

Wat voor moeder kon ze zijn geweest, de vrouw die haar zo nonchalant had overgedragen aan de zorgen van haar zus toen zij slechts een paar weken oud was en die haar nooit meer had gezien? De vrouw die het duidelijk niet kon schelen of ze dood of levend was?

Wat voor moeder noemde haar dochter nou Polyhymnia?

‘Polyhymnia is een van de muzen,’ had Dora Smith tegen haar gezegd. ‘De muze van het heilige lied.’

Het heilige lied, jawel. Nou, niemand had een naam kunnen krijgen die slechter bij haar paste dan Polly, want tot Dora Smiths ontzetting was Polly totaal niet muzikaal. Ze had zich met moeite door haar pianolessen heen geworsteld, tot ze het allebei opgelucht hadden opgegeven, en ze kon ook geen wijs houden. Op school had ze tijdens het zingen alleen haar mond bewogen of zachtjes gemompeld terwijl de zanglerares haar voortdurend met een frons had aangekeken.

Dora Smith had bepaald niet veel losgelaten over haar zus, Thomasina. Nog zo’n belachelijke naam. ‘We zijn ieder onze eigen weg gegaan,’ was het enige dat ze had willen zeggen. ‘We hadden niets met elkaar gemeen.’

‘Waar is ze? Leeft ze nog?’

‘Om je de waarheid te vertellen, weet ik dat eigenlijk niet.’

‘Hoe kun je nou alle contact hebben verloren met een zus? Als ik een zus had...’

Het was niet aardig geweest om dat te zeggen. Immers als zij, Polly, niet de dochter van de Smiths was, dan had Dora Smith nooit kinderen van zichzelf gehad. Toen ze klein was, had Polly een keer gevraagd waarom ze geen broertje of zusje had, en Ted had zijn krant neergelegd en haar fronsend aangekeken. Hij had gezegd dat dat een onbeleefde vraag was. Later, toen ze in bad zat en door haar moeder van top tot teen was ingezeept en schoongeboend, had Dora Smith zuchtend gezegd dat ze graag zou willen dat Polly een broertje of zusje had, maar dat het lot had beschikt dat ze enig kind zou zijn.

Ik had geen betere ouders kunnen hebben, zei Polly fel tegen zichzelf.

Heel verdrietig had Dora Smith tegen haar gezegd: ‘Jij bent mijn dochter, Polly. Je bent de enige dochter, het enige kind dat ik heb gehad. Ted hield van je alsof je zijn eigen kind was, en een nichtje is tenslotte een naaste bloedverwant. Het kind van een zus. Je bent van mijn bloed, en dat is tenslotte erg belangrijk.’

Alleen leek het van zus tot zus minder belangrijk, als je bedacht dat Thomasina uit het leven van haar zus en haar kindje was verdwenen zonder ooit nog om te kijken.

‘Waarom Parijs?’ had Polly gevraagd. ‘Wat deed ze daar?’

Opnieuw had ze Dora’s duidelijke tegenzin om te antwoorden bemerkt. ‘Ze was nogal een zwerfster, rusteloos, nooit gelukkig op één plek. Ik neem aan dat ze vrienden had in Parijs.’

Buitenechtelijk. Polly staarde de koele duisternis in, die vaag werd verlicht door de koplampen van auto’s en de straatlantaarns die zwak schenen in de dichter wordende mist. Ze was een onwettig kind.

‘Je bedoelt dus dat ik een bastaard ben,’ had ze woedend tegen Dora gezegd.

‘Dat woord moet je niet gebruiken. Nooit.’

‘Dat is het woord dat andere mensen zullen gebruiken. Is dat nooit bij mijn moeder opgekomen?’

‘Je moeder... Je moeder was een vrijgevochten vrouw. Zij zou het niet... Ik bedoel, wat voor andere mensen een schandvlek is, zou zij niet zo zien. Ik heb haar de les gelezen toen ze met jou in haar armen bij ons voor de deur stond. Ik zei dat ze moest trouwen met je vader, zodat jij niet de schande van onwettigheid zou hoeven dragen, maar ze zei dat een gezonde baby nooit een schande kon zijn.’

‘Wat grootmoedig van haar.’

‘Ze zullen je een verkort geboortebewijs geven in Somerset House,’ had Dora gezegd. ‘Eentje waar geen opengelaten vakken op staan. Thomasina weigerde de bijzonderheden over je vader op te schrijven.’

‘Maar het was wel een Engels geboortebewijs? Ben ik Engels?’

‘Ja, natuurlijk ben je dat,’ had Dora geschokt gezegd. ‘Zo Engels als maar kan. Ze was tenminste zo verstandig om je daar bij het consulaat in te laten schrijven, dat hoort zo bij Engelse baby’s die in het buitenland worden geboren. Ga maar terug naar Somerset House met de gegevens die ik voor je heb opgeschreven, dan vinden ze je inschrijving wel.’

Het was vreemd om te beseffen dat ze al die jaren als Polly Smith had geleefd, terwijl ze dat helemaal niet was. In haar paspoort zou voor de hele wereld te lezen staan dat ze Polyhymnia Tomkins was. Een vreemde. Polyhymnia Tomkins was het verzinsel, zij was degene die niet bestond, niet Polly Smith.

‘Je hebt altijd gezegd dat Polly een koosnaampje was van Pauline.’

‘Ted zei dat we een meisje niet Polyhymnia konden noemen. Hij zei dat je ermee gepest zou worden op school en dat de burens het raar zouden vinden.’

‘Woonden jullie hier toen ik werd geboren?’ had Polly haar moeder gevraagd. ‘Hier in Bingley Gardens? Je hebt me verteld dat jullie hier altijd hebben gewoond.’

‘Nee. Toen Ted en ik net waren getrouwd woonden we in Zuid-Londen, in Putney. Toen jij kwam, zei Ted dat we moesten verhuizen. Hij had gewerkt voor de London, Brighton and South Coast Railway, maar hij vond het niet erg om naar Noord-Londen te verhuizen omdat hij had gesolliciteerd naar een betere baan, bij de Great Northern. Het was een promotie, dus daar was hij blij mee, al moest hij elke dag het hele eind dwars door Londen naar Kings Cross reizen. Daarom zijn we aan de andere kant van de rivier gaan wonen, waar niemand zou weten dat jij niet ons kind was.’

Andere ouders hadden nooit meer voor haar kunnen doen dan Ted en Dora Smith, wist Polly. Het was onredelijk en ondankbaar van haar dat ze kwaad was op Dora omdat die haar nooit had verteld wie ze echt was, maar ze voelde zich op dat moment niet redelijk of dankbaar.

‘Ik wist dat ik het je op een dag zou moeten vertellen, maar het geschikte moment leek nooit te komen. En ik vergat gewoon dat je niet mijn eigen dochter was.’

En Polly was in alle opzichten hun dochter geweest. Ted Smith kon ze zich niet zo goed herinneren; ze was zeven geweest toen hij naar Frankrijk was gegaan om te vechten, en negen toen ze het telegram hadden gekregen waarin stond dat hij was gesneuveld. Dankzij het spaargeld dat hij had nagelaten en het geld dat Dora verdiende met haar pianolessen was ze nooit iets tekort gekomen, het had haar aan niets ontbroken, ook niet aan liefde, want daarmee was Dora altijd heel gul geweest.

Dora had ervoor gezorgd dat Polly haar best deed op school en ze had het benodigde geld bijeen weten te krijgen voor extra kunstlessen toen duidelijk werd hoe getalenteerd Polly was. In plaats dat Polly op haar veertiende van school moest om haar brood te verdienen, zoals een aantal van haar vriendinnen, mocht ze blijven om te proberen een beurs voor de kunstacademie te bemachtigen. Dora Smith was bijgesprongen voor de extra dingen waarvoor de beurs niet toereikend was en ze had ervoor gezorgd dat Polly alles had wat ze nodig had.

Polly had zich wel vaak afgevraagd uit wat voor familie haar moeder kwam. Er waren twee zussen geweest. Had ze ook ooms? En hoe zat het met haar grootouders? Dora had nooit veel willen vertellen over haar familie. ‘Mijn ouders waren behoorlijk oud toen ze mij kregen en ze zijn al een hele poos dood.’ Dat was alle informatie die ze Polly had willen geven. Waar hadden ze gewoond, waar was Dora – en Thomasina, natuurlijk – opgegroeid?

‘O, op verschillende plaatsen,’ was het ontwijkende antwoord op die vraag geweest.

Met een schok kwam Polly weer met beide benen op de grond. De tram had Kingston bereikt en iedereen was al uitgestapt, behalve zij. ‘Opschieten, daar,’ zei de conducteur, zijn gezicht vertrokken van de kou. ‘We hebben niet de hele dag de tijd.’

Polly voelde zich vreemd ontmoedigd toen ze door de Georgian straten naar het huis in Fitzroy Street liep, waar ze woonde. Ze liet zichzelf binnen en de vertrouwde geur van natte schoenen en te lang gekookte kool overspoelde haar. Haar hospita was zuinig met gloeilampen en het trappenhuis was haast net zo schemerig als de mistige wereld buiten de deur. Polly klom de vier trappen op naar de bovenste verdieping. Ze opende de deur van haar zolderkamer en deed haar regenjas uit die ze aan de achterkant van de deur hing. Daarna zette ze haar vochtige baret af en streek met haar handen door haar haar.

Had ze eigenlijk wel zin om een paspoort aan te vragen? Als ze er geen had, kon ze niet naar het buitenland. Bovendien kon ze dan ook niet trouwen, volgens Roger. Was dat waar? Er schoten vage ideeën over trouwen met een speciale dispensatie door haar hoofd, maar Roger zou hoe dan ook verwachten dat ze met een geboortebewijs op de proppen kwam. Dat zou hij willen opbergen bij al zijn andere documenten.

Zodra ze een paspoort had, was het: Welkom, Polyhymnia Tomkins, vaarwel Polly Smith. Al vermoedde ze dat ze wettelijk gezien al Polyhymnia Tomkins was, dat ze altijd Polyhymnia Tomkins was geweest. Polly Smith was degene die niet bestond.

Wat stelt een naam nou helemaal voor, dacht ze bij zichzelf.

Heel wat. Een naam was meer dan een serie letters die op een bepaalde manier waren gerangschikt. Een naam was een persoon. Het kon meer dan een persoon zijn. Waarschijnlijk waren er in het hele land honderden Polly Smiths. Maar ieder van hen was herkenbaar aan haar naam. Zonder naam was je niemand. Het was onmogelijk om echt menselijk te zijn zonder naam. Je gaf een huisdier een naam, een kat, een paard, zelfs een tamme ekster viel tussen zijn soortgenoten op door zijn naam. Al lag het anders voor dieren, want een nieuwe eigenaar kon de naam van het dier veranderen. Het was een teken van menselijkheid dat je naam een wezenlijk deel van jou uitmaakte.

Hoe zat dat dan met weeskinderen die werden geadopteerd en een naam kregen van hun nieuwe ouders? En als je een vrouw was, veranderde je naam als je ging trouwen. Dan werd je mevrouw Roger Harrington, of zelfs – aangezien ze had gemerkt dat de bedienden in Bryanston Square Roger ‘meneer Roger’ noemden – mevrouw Roger.

Spionnen namen een andere naam aan, net als voortvluchtige misdadigers. Schrijvers brachten boeken uit onder pseudoniem. Acteurs en actrices hadden toneelnamen, bijvoorbeeld haar vriendin Tina Uppenshaw, die ter wereld was gekomen als Maureen Scroggs. Filmsterren die hun leven begonnen als Mavis of Ken werden Carole of Ronald, met een nieuwe achternaam die er goed uit zou zien in de schijnwerpers.

Voor Polly hadden namen een speciale dimensie. Zij zag letters in kleur, en woorden en namen waren een stralende mengeling van die individuele kleuren. Polly bestond uit grijsblauwe en groene tinten met gele lichtflitsen. Pauline was een andere kleur, donkerder, maar omdat ze die naam nooit gebruikte, stoorde dat haar niet. Smith was bruin en

kastanjebruin met grijze accenten. Daarentegen was Polyhymnia een veel gecompliceerder palet van licht en donker, warme en koele kleuren die een intrigerend, doch onbekend geheel vormden. Tomkins was een grijs en roze naam met een spoortje wijnrood aan de randen.

Polly zuchtte. Dit bezorgde haar nog meer hoofdpijn, ze moest de gedachten die door haar hoofd maalden echt laten ophouden. Ze richtte haar aandacht op haar omgeving, want ze had lang geleden geleerd dat volledig en intens in het heden leven een einde maakte aan bijna alle boze buien en zorgelijke momenten.

Polly's kamer was volmaakt voor een kunstenaar. Het had een op het noorden gericht dakraam en een dakkapelraam dat uitzicht bood op een balustrade met daarachter de rokende schoorstenen van Londen. Haar smalle bed, bedekt met een blauw en gele doek, stond onder de dakrand, zodat ze in bed voorzichtig rechtop moest gaan zitten om te voorkomen dat ze haar hoofd zou stoten tegen het schuine dak. Haar kleren hingen op een rail achter een gordijn en de rest van haar spullen bewaarde ze in een grote ladekast die tegen een ander schuin dak stond, waardoor erachter ruimte was voor haar koffers en een aantal andere bezittingen. De vloerplanken waren kaal, op een blauw kleedje naast het bed na. Naast de deur was een wastafel, een ongekende luxe. De badkamer die twee verdiepingen lager lag, moest worden gedeeld met de andere bewoners van het huis: haar hospita, mevrouw Horton, haar dochter die verpleegkundige was en onregelmatige diensten draaide, en drie andere huurders.

Polly keek rond in haar kamer, maar zag hem niet als het toevluchtsoord die hij voor haar was geweest; een toevluchtsoord en een werkplaats, met haar ezel in het midden, haar verf en gereedschap op een tafel ernaast. Ze zag niet de plek waar ze woonde en werkte, maar een plek die werd bewoond door een vreemde.

Ze hurkte naast de gaspit waar ze haar water op kookte en al haar eten op bereidde, draaide het gas open, dat sissend begon te stromen, en streek een lucifer af. De brander ging aan met een zachte plof. Ze had een steelpan met soep die ze de dag ervoor had gemaakt, en zette hem op het gas.

Deze kamer was van Polly Smith. Alleen was zij Polly Smith niet.

Ze ging aan tafel zitten en sloeg haar schetsboek open. Ze draaide de dop van haar lievelingsvulpen en tekende zichzelf met een paar snelle lijnen. Een realistisch zelfportret; dit was het gezicht dat haar elke och-

tend aankeek in de spiegel en dat werd vereeuwigd op kiekjes. En het gezicht op de foto die ze had laten maken voor haar paspoort, al had er toen een strenge, misdadige uitdrukking op gelegen.

Toen tekende ze nog een figuur, een gezichtsloze jonge vrouw die geen uitgezakte rok en een pull-over droeg, maar een lange japon die achter haar aansleepte. Ze voegde een glad kapsel toe en een sigaret in een absurd lang sigarettenpijpje waaruit rookkringen opstegen.

Polyhymnia Tomkins, mondaine vrouw.

Haar pen vloog over het papier en al gauw dansten er meer gezichtsloze figuren op de bladzijde. Een Griekse vrouw in een ruimvallend gewaad dat zwierig neerdaalde op een predikant die achter een orgel zat. De muze Polyhymnia in actie. Daarna verscheen een vrouw gekleed in kniebroek en een tropenhelm die naar een laatdunkende kameel keek. Daaronder schreef ze: POLYHYMNIA TOMKINS, ONTDEKKINGSREIZIGER

Toen een vrouw in een degelijk tweedpakje en een vilten hoed op die achter de kinderwagen liep. Dat was mevrouw Roger Harrington. Als ze getrouwd was met Roger zou ze natuurlijk niet langer Polly Smith zijn, dan zou ze zowel Smith als Tomkins kwijtraken, voor altijd. En wat betreft Polly, ze zou gewoon Polly blijven, zoals ze altijd al was geweest.

Dat vooruitzicht vrolijkte haar minder op dan ze had verwacht. Ze moest het uiteraard aan Roger vertellen. Ze moest hem laten weten dat hij niet ging trouwen met de achtenswaardige Polly Smith, dochter van de achtenswaardige meneer en mevrouw Smith uit Bingley Street, maar met Polyhymnia, de onwettige dochter van Thomasina Tomkins, vader onbekend.

Vader onbekend. Was er een manier om erachter te komen wie je vader was als je moeder was verdwenen zonder dat te zeggen? Waarom had ma – die niet haar moeder maar haar tante was, hoe moest ze daar ooit aan wennen? – haar echte moeder niet beter aan de tand gevoeld; waarom had ze er niet op gestaan dat ze te horen zou krijgen wie de vader van haar kind was? Of waarom had ze niet de moeite genomen om het uit te zoeken toen het spoor nog warm was? Toen het nog mogelijk was om te ontdekken wie de vrienden van Thomasina waren en wie van hen meer dan een vriend was geweest?

Voor hetzelfde geld had haar echte moeder tientallen minnaars gehad. Misschien was ze wel een... Nee, dat wilde ze niet denken. Dora Smith had met tegenzin en op geërgerde toon over haar zus gesproken,

maar er had geen morele afkeuring in haar stem doorgeklonken. Ze was trouwens toch niet iemand die vaak moreel afkeurend was, nog iets wat haar anders maakte dan haar burens.

Vast een getrouwde man, dacht Polly met al het cynisme van haar vijfentwintig jaar. Ongetwijfeld het bekende liedje: een affaire die nooit zou kunnen uitdraaien op een huwelijk. De man weigerde het kind als het zijne te erkennen, of misschien was Thomasina te trots of te vriendelijk om het huwelijk van haar minnaar in gevaar te brengen. Frankrijk was een katholiek land en als de vader rooms-katholiek was, zou de situatie hopeloos zijn, zelfs als hij met haar moeder had willen trouwen.

Was er geen manier waarop ze meer over haar moeder te weten kon komen? Ma zou haar in elk geval niet helpen wanneer ze dat ging proberen, zo veel was wel duidelijk. 'Ik zeg verder niks over Thomasina, en daarmee uit. Het is allemaal voorbij, het is verleden tijd en dat moet het ook blijven. Uit spitten in het verleden is nog nooit iets goeds voortgekomen.'

Als ma je met die blik aankeek, had het geen enkel nut om te protesteren. Zelfs de inquisitie zou er niet in zijn geslaagd om iets aan Dora Smith te ontfoetselen als ze eenmaal had besloten haar mond dicht te houden.

Dwaze gedachten over het inhuren van een detective schoten door Polly's hoofd, maar hoe kon ze zich dat veroorloven? Ze kon proberen om zelf meer te weten te komen, maar waar moest ze beginnen? Tomkins was een heel alledaagse naam, weliswaar niet zo gewoontjes als Smith, maar er moesten duizenden Tomkinsen in Groot-Brittannië wonen. Omdat ze geen flauw idee had uit welk deel van het land Dora en haar familie kwamen, zou het nutteloos zijn om te proberen meer aan de weet te komen.

De soep kookte en kwam omhoog en Polly haalde de pan net snel genoeg van het vuur voor de soep langs de zijkant van de pan omlaag zou druppelen. Ze schonk hem in een kom, besmeerde een boterham dun met margarine en zette de soep op tafel nadat ze haar schetsboek en pen aan de kant had geschoven.

Ze at langzaam en starde in de verte, zonder haar vertrouwde omgeving te zien. In plaats daarvan zag ze een vreemde plek, vol mensen die ze niet kende. Een wereld waarin ze leefde, maar eentje waar ze niet echt in aanwezig was. Ze schudde haar hoofd en keek op haar polshor-